

Értesítő.

✦ Thúry József (1861—1906.). Május 22-én váratlanul ragadta el a halál THÚRY JÓZSEF halasi főgimnáziumi tanárt és könyvtárnokot, a nagyérdemű turkológust, néhány héttel azután, hogy a budapesti tudomány-egyetem bölcsészeti kara kijelölte VÁMBÉRY utódjául. Az elhúnytak huszonkét éves irodalmi munkássága — a melynek elismerésül a M. T. Akadémia 1903-ban levelező tagjává választotta — a török filológián kívül a magyar történelem és irodalomtörténet terén is mozgott. A magyar történelem érdekében ő értékesítette eddigéleg legnagyobb mértékben a török történelmi irodalmat. Ezt bizonyítja a «Török történetírók» című kétkötetes gyűjteménye, továbbá bizonyítják a Hadtörténelmi Közleményekben és a Századokban megjelent dolgozatai. A magyar-török érintkezésekkel való beható foglalkozásából sarjadt elő két irodalomtörténeti tanulmánya: a Zrinyiásról s a Szilágyi és Hajmási Historiájáról szóló. A török nyelvészet és irodalomtörténet körébe tartozó több tárgyat ő ismertetett legelőször nemcsak minálunk, hanem általában az európai tudományos irodalomban; olyan tárgyakat, a melyeknek legtöbbjéhez szerény előmunkálatokat is alig találhatott. Ilyenek: a középázsiai török irodalomnak, a török dráma-irodalomnak, a legrégebbi török nyelvemlékeknek, az oszmán-török nyelv első korszakának rendszeres és tüzetes, s a XIV. századi Iszkendernának tárgyi és nyelvi ismertetése. Ő kezdte meg Kis-Ázsia török nyelvjárásainak megismertetését a kasztamunii nyelvjárás leírásával, valamint a középázsiai törökség legnagyobb és legjobb szótáráról (Behdžet-ül-Lugat) is ő adott hírt legelőször. A tudományért lelkesedő, lankadatlan buzgalommal bűvárkodó, kutató tudós volt; csendes elvonultságban élt és dolgozott a gondjaira bízott könyvtárban, a mely orientáliákban igen gazdag, s így lehetővé tette munkálkodását. Korai elhúnya veszteség a tudományra nézve; és különösen fájjalhatjuk, hogy éppen akkor ragadta el a halál, midőn közel állott ahhoz, hogy képzettségének megfelelő állásban teljes erejét és minden idejét a tudománynak szentelhesse.

Értesítés.

A Magyar Tudományos Akadémia 1890 október hó 27-ikén hozott határozata értelmében :

A hazai iskolák, könyvtárak, egyesületek és társaskörök a Magyar Tudományos Akadémia kiadásában évenként megjelenő kiadványok közül a következőket, ú. m. az

Akadémiai Értesítőt,

Almanachot,

Archæologiai Értesítőt,

Archæologiai Közleményeket,

Emlékbeszédeket,

Értekezéseket (Nyelv- és Széptudományi, Bölcsészeti, Történelmi, Társadalomtudományi),

Magyarországi Német Nyelvjárásokat,

Magyarországi Szláv Nyelvjárásokat,

Mathematikai és Természettudományi Értesítőt,

Mathematikai és Természettudományi Közleményeket,

Nyelvtudományi Közleményeket, Nyelvemléktárt,

Magyar történelmi emlékeket: Okmánytárak, Írók, Országgyűlési emlékek,

Könyvkiadó-Vállalatból évenként négy kötetet

évi 20 korona átalányösszegért, vagy ha a Könyvkiadó-Vállalat most említett négy kötetét angol vászonkötésben kívánják, évi 23 korona 20 fillérért rendelhetik meg.

Mindezen iskolák, könyvtárak, egyesületek stb. a Magyar Tudományos Akadémia többi kiadványait 25 % engedménnyel szerezhetik meg a Magyar Tudományos Akadémia főtitkári hivatalánál.

Ha a fentebbi átalányösszeg az év első felében küldetik be a főtitkári hivatalhoz, a kiadványok portómentesen küldetnek meg; ellenkező esetben az évi 20 korona (esetleg 23 korona 20 fillér) átalányösszeg a Könyvkiadó-Vállalat négy kötetének megküldésekor, november végén, utánvétellel kéretik be, s ekkor a címzett a postaköltséget is viselni tartozik.

Eddigél 314 hazai iskola, könyvtár és egyesület részesül az átalányfizetés kedvezményében.

Ez iránti jelentkezések a főtitkári hivatalhoz intézendők.

**A Magyar Tud. Akadémia
Főtitkári hivatala.**

Nyelvtudomány. A M. T. Akadémia nyelvtudományi bizottságának megbízásából szerkeszti *Asbóth Oszkár*. Első évfolyam, 1. szám. Ára 1 kor. 50 fill.

Ez új folyóiratnak, melynek megindítását a M. T. Akadémia a nyelvtudományi bizottságnak és az I. osztálynak előterjesztése alapján 1906. évi január 29-én tartott összes ülésében elhatározta, az a célja, hogy általános és különösen indogermán nyelvészeti értekezéseken kívül tájékoztató és ismertető cikkeket közöljön a külföldi nyelvtudomány haladásáról. Épp egy félszázada, hogy Hunfalvy Pál *Magyar Nyelvészet* című folyóiratának programjában (I. köt., 1856., 7. l.) a szoros értelemben vett magyar nyelvtudomány mellett a «hellén-latin nyelvtudomány»-ra is rámutatott, «úgy híven, hogy ezek tudását kell legelőbb öregbiteni nálunk», s egyúttal a szanszkrit nyelv ismeretének fontosságát is hangsúlyozta. A *Magyar Nyelvészetnek*, 1862-től fogva pedig a *Nyelvtudományi Közleményeknek* hasábjain csakugyan meglehetőssz számmal jelentek meg az indogermán nyelvészet kérdéseivel foglalkozó értekezések, ismertetések és bírálatok, az utóbbi folyóiratban főleg Simonyi Zsigmond szerkesztősége idejében (1893—1895). Azonban az a körülmény, hogy ama tudományágak fejlődése újabban mind nagyobb lendületnek indul, másrészt annak elismerése, hogy a *Nyelvtudományi Közlemények* főfeladata, hogy a magyar nyelvhasználatnak nyisson teret, arra indította a nyelvtudományi bizottságot, hogy egy új általános nyelvtudományi folyóiratnak megindítását javasolja és feladatául főleg ama tanulmányok gondozását tűzze ki, a melyek hazánkban szélesebb köröknek (főleg középiskoláink philologus tanárainak) érdeklődésére tarthatnak számot s a melyek a szoros értelemben vett magyar nyelvészetre is termékenyítő hatással lehetnek. E tudománykörök főképe a következők: 1. általános nyelvtudomány (főleg nyelvlélektani fejtegetések, a segédtudományok köréből különösen fonetikai kérdések tárgyalása); 2. indogermán összehasonlító nyelvtudomány; 3. az egyes indogermán nyelvek közül főleg a görög, itáliai, germán és szláv nyelvekre vonatkozó tanulmányok. Az e körökbe tartozó kérdések egyrészt értekezések, másrészt ismertetések, bírálatok és kisebb közlemények alakjában tárgyalatnak a folyóirat hasábjain. A folyóiratból, a mely ASBÓTH OSZKÁR szerkesztésében *Nyelvtudomány* címmel indul meg, évenként — további intézkedésig — két ötves füzet fog (május 15-én és november 15-én) megjelenni.

Megrendelhető

a M. Tud. Akadémia könyvkiadó-hivatalában

Budapesten, V. kerület, Akadémia-utca 2. szám.

FRANKLIN-TÁRSULAT NYOMDÁJA.